

וְשָׁמַיִם, נִבְרָאוּ מֵאוֹתוֹ הָאֹר הַנִּשְׁפָּע בְּאֱלֹהִים, וַעֲשֵׂה אֹתָם דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, וּבְשִׁלְשָׁה דְבָרִים הִלְלוּ נַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן, שְׁנֵאמַר (שמות לא ג) וְאִמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻכְמָה וּבִתְבוּנָה וּבִדְעָת. וּשְׁלֹשֶׁתָן הֵם בְּמִתְנַת עֲלִיּוֹן, לְכֹל אֲשֶׁר יַחְפוֹץ יִתְּנֵם, שְׁנֵאמַר כִּי ה' יִתֵּן חֻכְמָה מִפִּי דַעַת וּתְבוּנָה.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים (בראשית א). רַבִּי אֲבָא פִתַּח וְאָמַר (שם טו), בְּיוֹם הַהוּא פָּרַת ה' אֵת אֲבָרָם בְּרִית לְאִמְרוּ. בְּחֻמְשָׁה עֲנִינִים נֵאמַר הַבְּרִית, הָא' הוּא בְּרִית מִלְּהָ, שְׁנֵאמַר (שם יז) וְהִיְתָה בְּרִיתִי בְּבִשְׂרֹכֶם לְבְרִית עוֹלָם. הַב' - בְּרִית הַקִּשְׁת, שְׁנֵאמַר (שם ט) וְהִיְתָה לְאוֹת בְּרִית. הַג' - בְּרִית הַמֶּלַח, שְׁנֵאמַר (במדבר יח) בְּרִית מֶלַח עוֹלָם. הַד' - בְּרִית הַיְסוּרִין, שְׁנֵאמַר (דברים כח) אֵלֶּה דְבָרֵי הַבְּרִית. הֵה' - בְּרִית הַפְּהוּנָה, שְׁנֵאמַר (במדבר כח) וְהִיְתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית פְּהוּנַת עוֹלָם. וְכִרְסָם שְׁנִתְּנוּ הֵה' בְּרִיתוֹת, לֹא הִיְתָה הַבְּרִית אֶלָּא בְּאֵשׁ. שְׁנֵאמַר (בראשית טו) וְהִנֵּה תִנּוּר עֶשֶׂן וְלִפִּיד אֵשׁ וְגו', וְכִתִּיב (שם) בְּיוֹם הַהוּא פָּרַת ה' אֵת אֲבָרָם בְּרִית לְאִמְרוּ. וְהָאֵשׁ הִיְתָה בְּרִית בְּתַחֲלָה. וְזֵהוּ בְּרֵאשִׁית. הוֹצֵא מִשֶּׁם אֵשׁ, וְנִשְׁאַר בְּרִית. כְּלוֹמַר בְּרִית א"ש.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, בְּרִית פְּרוּתָה פְּרוּתָה הַקְּדוּשָׁה פְּרוּתָה הוּא עִם הָעוֹלָם, וְעַל מִנַּת שְׂעִמּוֹד אֲבָרָהֶם וּיְתֻקִּים הָעוֹלָם בְּזִכּוּתוֹ, שְׁנֵאמַר (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם - בְּאֲבָרָהֶם. וְאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁפָרַת עֲמוֹ הַבְּרִית בְּאֵשׁ, עֲמַד הָעוֹלָם בְּקִיּוּמוֹ, וְזֵהוּ בְּרֵאשִׁית, בְּרִית אֵשׁ, בְּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ פְּדִי שְׂעִמּוֹד אוֹתוֹ שְׁתַּעֲמַד אוֹתָהּ הַבְּרִית אֵשׁ.

וְהַחֲכֵמָה אוֹמְרָת, לָמָּה הִבִּיא הַקְּדוּשָׁה פְּרוּתָה,

וְעֵשֶׂה אֹתָם דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, וּבְשִׁלְשָׁה דְבָרִים הִלְלוּ נַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן, שְׁנֵאמַר (שמות לא ג) וְאִמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻכְמָה וּבִתְבוּנָה וּבִדְעָת. וּשְׁלֹשֶׁתָן הֵם בְּמִתְנַת עֲלִיּוֹן, לְכֹל אֲשֶׁר יַחְפוֹץ יִתְּנֵם, שְׁנֵאמַר (משלי ב ו) כִּי ה' יִתֵּן חֻכְמָה מִפִּי דַעַת וּתְבוּנָה.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. רַבִּי אֲבָא פִתַּח וְאָמַר, (בראשית טו יח) בְּיוֹם הַהוּא פָּרַת ה' אֵת

אֲבָרָם בְּרִית לְאִמְרוּ. בְּחֻמְשָׁה עֲנִינִים נֵאמַר הַבְּרִית, הָא' הוּא בְּרִית מִלְּהָ, שְׁנֵאמַר (שם יז ג) וְהִיְתָה בְּרִיתִי בְּבִשְׂרֹכֶם לְבְרִית עוֹלָם. הַב' בְּרִית הַקִּשְׁת, שְׁנֵאמַר (שם ט יג) וְהִיְתָה לְאוֹת בְּרִית. הַג' בְּרִית הַמֶּלַח, שְׁנֵאמַר (במדבר יח ט) בְּרִית מֶלַח עוֹלָם. הַד' בְּרִית הַיְסוּרִין, שְׁנֵאמַר אֵלֶּה דְבָרֵי הַבְּרִית. הֵה' בְּרִית הַפְּהוּנָה, שְׁנֵאמַר (במדבר כח יג) וְהִיְתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית פְּהוּנַת עוֹלָם.

וְכִרְסָם שְׁנִתְּנוּ הֵה' בְּרִיתוֹת, לֹא הִיְתָה הַבְּרִית אֶלָּא בְּאֵשׁ. שְׁנֵאמַר (בראשית טו יח) וְהִנֵּה תִנּוּר עֶשֶׂן וְלִפִּיד אֵשׁ וְגו'. וְכִתִּיב (שם טו יח) בְּיוֹם הַהוּא פָּרַת ה' אֵת אֲבָרָם בְּרִית לְאִמְרוּ. וְהָאֵשׁ הִיְתָה בְּרִית בְּתַחֲלָה. וְזֵהוּ בְּרֵאשִׁית, הוֹצֵא מִשֶּׁם אֵשׁ, וְנִשְׁאַר בְּרִית. כְּלוֹמַר בְּרִית א"ש.

ר' יוֹחָנָן אָמַר, בְּרִית פְּרוּתָה פְּרוּתָה הַקְּדוּשָׁה פְּרוּתָה הוּא עִם הָעוֹלָם, וְעַל מִנַּת שְׂעִמּוֹד אֲבָרָהֶם, וּיְתֻקִּים הָעוֹלָם בְּזִכּוּתוֹ. שְׁנֵאמַר, אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם, בְּאֲבָרָהֶם. וְאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁפָרַת עֲמוֹ הַבְּרִית בְּאֵשׁ, עֲמַד הָעוֹלָם בְּקִיּוּמוֹ, וְזֵהוּ בְּרֵאשִׁית, בְּרִית אֵשׁ, בְּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ פְּדִי שְׂעִמּוֹד אוֹתוֹ הַבְּרִית אֵשׁ.

וְהַחֲכֵמָה אוֹמְרָת, לָמָּה הִבִּיא הַקְּדוּשָׁה פְּרוּתָה,